

20 Iunie 2012, nr. 544

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Hotărârii cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

(înregistrat în Parlament cu numărul 1010 din 16 Mai 2012)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Hotărârii cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

Evaluarea generală

1. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este hotărâre a Parlamentului, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul promovării proiectului. Scopul promovării proiectului Hotărârii Parlamentului cu privire la aprobarea Regulamentului Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică îl constituie racordarea cadrului legal ce reglementează activitatea Agenției la prevederile Legii cu privire la energetică nr. 1525-XIII din 19.02.1998, Legii cu privire la energia electrică nr. 124-XVIII din 23.12.2009, Legii cu privire la gazele naturale nr. 123-XVIII din 23.12.2009, Legii cu privire la piața produselor petroliere nr. 461-XV din 30.07.2001, precum și Legii serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24.10.2002, cu modificările din 17.02.2009.

Prin adoptarea acestui proiect de hotărâre se urmărește corelarea normelor existente ce reglementează activitatea ANRE la cerințele art. 7 din Legea nr. 123-XVIII din 23.12.2009 și art. 7 din Legea nr. 124-XVIII din 23.12.2009 care stipulează că Regulamentul Agenției se aprobă de Parlament.

Adoptarea hotărârii menționate va crea condiții favorabile pentru o activitate eficientă a ANRE în reglementarea raporturilor juridice dintre Agenție, titularii de licențe și consumatori. În acest sens, proiectul regulamentului stabilește statutul organizatorico-juridic, funcțiile de bază, atribuțiile și drepturile Agenției din domeniul electroenergetic, al gazelor naturale, produselor petroliere, precum și din domeniul serviciilor publice de gospodărie comunală din care fac parte și aprobarea tarifelor la energia termică.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

Termenul de cooperare cu societatea civilă a fost respectat, proiectul nefiind încă supus dezbaterilor în plenul Parlamentului, astfel încât subiecții interesați au posibilitatea de a-și exprima opiniile asupra conținutului acestuia.

5. Suficiența argumentării. Nota informativă nu conține o justificare adecvată a promovării proiectului de act legislativ, fiind încălcate, în opinia noastră, dispozițiile art. 22 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, întrucât nota de fundamentare la proiectul legii supus expertizei nu conține informații privind efectuarea expertizei juridice, financiare, anticorupție.

6. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii privind actele legislative 780-XV din 27.12.2001, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Nota informativă conține referințe la legislația comunitară relevantă. Astfel, prin adoptarea proiectului supus expertizării se urmărește realizarea procesului de armonizare a legislației naționale cu prevederile legislației comunitare, și anume ale Directivei 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 și ale Directivei 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003.

7. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Potrivit notei de fundamentare, implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare și de altă natură, decât cele de publicare în Monitorul Oficial, motiv pentru care nu se impune fundamentarea economico-financiară a proiectului.

Totuși, în opinia noastră, aceasta este absolut necesară deoarece proiectul prevede majorarea numărului membrilor Consiliului de Administrație de la 3 la 5, ceea ce va presupune creșterea cheltuielilor bugetare (salarizare etc.).

În acest sens, expertiza financiară are menirea de a contribui la evaluarea cheltuielilor financiare pentru realizarea noilor reglementări. Nota informativă nu face nici o referință la faptul că ar fi fost făcută o evaluare economico-financiară a proiectului. De asemenea, nu rezultă nici ideea că ar fi fost făcută o estimare a cheltuielilor sau ar fi fost efectuate anumite calcule economico-financiare. Lipsa argumentării economico-financiare detaliate privind implementarea proiectului, nu poate fi explicată, deoarece se propune un proiect de lege care va avea incidență directă asupra sistemului bugetar.

Evaluarea de fond a coruptibilității

8. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

9. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

10. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației. Acesta constituie o reproducere fidelă a actualului Regulament al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1511 din 31.12.2008, precum și a prevederilor Legii cu privire la energetică nr. 1525-XIII din 19.02.1998, Legii cu privire la energia electrică nr. 124-XVIII din 23.12.2009, Legii cu privire la gazele naturale nr. 123-XVIII din 23.12.2009, Legii cu privire la piața produselor petroliere nr. 461-XV din 30.07.2001, precum și Legii

serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24.10.2002, cu modificările din 17.02.2009, în partea ce ține de atribuțiile Agenției.

11. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

12. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul stabilește unele atribuții noi ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Astfel, potrivit autorilor, pentru asigurarea unei concurențe efective și funcționarea eficientă a pieței, se impune introducerea unor noi atribuții în activitatea ANRE și anume:

- a) aprobarea și monitorizarea aplicării mecanismelor de soluționare a problemelor ce țin de congestiile în sistemul de gaze naturale, precum și monitorizarea termenelor, necesare operatorului rețelei de transport și operatorilor rețelelor de distribuție, pentru efectuarea racordărilor, reconectărilor și reparațiilor;
- b) stabilirea, în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate, a metodelor de ținere a contabilității în electroenergetică, precum și a cerințelor privind rapoartele contabile în vederea monitorizării separării efective a conturilor întreprinderilor electroenergetice pentru a garanta lipsa subvențiilor încrucișate între activitățile de producere, transport, dispecerat central, distribuție și furnizare a energiei electrice, precum și sistemul de informații în baza cărora titularii de licențe prezintă rapoarte Agenției;
- c) stabilirea procedurii de achiziție de către titularii de licențe a bunurilor și/sau serviciilor, în scopul asigurării respectării de către titularii de licențe a principiului desfășurării activităților licențiate cu cheltuieli minime de eficiență optimă, pe piața neliberalizată;
- d) examinarea și soluționarea, în limitele competenței, a divergențelor dintre participanții la piața produselor petroliere;
- e) aprobarea tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică prin sistemele centralizate, calculate în conformitate cu metodologia de calculare a tarifelor prin care se va asigura recuperarea tuturor costurilor minime, strict necesare producerii, transportării, distribuției și furnizării energiei termice, ș.a.

Concluzii

În concluzia prezentului raport de expertiză, menționăm următoarele:

- în rezultatul analizei proiectului supus expertizării, menționăm că acesta este unul benefic și oportun, deoarece cadrul juridic existent va fi adus în concordanță cu reglementările cuprinse în Legea cu privire la energetică nr. 1525-XIII din 19.02.1998, Legea cu privire la energia electrică nr. 124-XVIII din 23.12.2009, Legea cu privire la gazele naturale nr. 123-XVIII din 23.12.2009, Legea cu privire la piața produselor petroliere nr. 461-XV din 30.07.2001, precum și Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24.10.2002, cu modificările din 17.02.2009, inclusiv cu prevederile cadrului legal comunitar.

- se impune a remarca existența în proiect a unor lacune și prevederi care comportă pericol de coruptibilitate. Printre acestea putem remarca anumite deficiențe de ordin tehnico-legislativ și lipsa unei fundamentări economico-financiare a proiectului, pentru a estima cheltuielile ce vor surveni la realizarea prevederilor legii.

- este absolut necesar să menționăm, că proiectul de lege abundă în norme de trimitere și de blanșetă, fiind diminuat esențial efortul legislativ. Autorii proiectului urmasă nominalizeze toate actele legislative, astfel încât să fie excluse căutarea, contrapunerea și identificarea de către destinatarii legii (titularii de licențe, consumatori etc.) a legislației și normelor pertinente. În același timp, stabilirea expresă a normelor la care se face referință abstractă în textul legii, va contribui la excluderea situațiilor când autoritățile responsabile vor urmări evitarea executării întocmai a prevederilor legale.

